

СТ А Н О В И Щ Е

на Център за оценка на риска по хранителната верига
относно оценка на риска за консуматорите във връзка с установено наднормено
съдържание на остатъци от пестициди в проба от пълпеш с произход от Турция

1. Правно основание:

- Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 23 февруари 2005 година, относно максимално допустимите граници на остатъчни вещества от пестициди във и върху храни или фуражи от растителен или животински произход и за изменение на Директива 91/414/ЕИО на Съвета
- Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 година, относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета

2. Цел:

Оценка на риска за консуматора, във връзка с взета за целите на официалния контрол проба пълпеш, анализирана в Централна лаборатория за химични изпитвания и контрол (ЦЛХИК) към Българска агенция по безопасност на храните и установено наднормено количества от пестицида пиримифос-метил.

3. Идентификация на опасността:

Взета е проба от пълпеш, с произход Турция. Според изпитвателен протокол № 574/15.06.2021 г., издаден от ЦЛХИК са получени незадоволителни резултати за пестицида пиримифос-метил – 0,019 мг/кг при норма 0,01 мг/кг.

4. Характеристика на опасността:

Активното вещество **пиримифос-метил** принадлежи към химическия клас на органофосфатите. Той е широко спектърен инсектицид и акарицид с контактно и респираторно действие. Биохимичният модел на действие е чрез потискане на ацетилхолинестеразата. Използва се за контрол на голям брой дъвчещи и смучещи насекоми и акари в складове, при съхранение на зърно; в помещения за отглеждане на животни и промишлени такива. Ефективен е и като ларвицид при комари, както и срещу различни акари при зеленчукови и декоративни растения, луковични цветя, захарна тръстика, царевица, ориз, сорго, цитрусови и други плодове, маслини, лозя, алфалфа, житни; за конторлиране на някои неприятели в оранжерии (по-специално белокрилки, трипси, листни въшки и акари). Притежава слаба остра токсичност при хора; не е идентифициран като възможен карциноген или ендокринен нарушител. Разрешен е за употреба в ЕС, съгласно Регламент (ЕО) № 1107/2009.

5. Оценка на състоянието в България:

В Р България няма разрешени продукти на база активното вещество пиримифос-метил при пълеш¹, но пробата е от продукт с произход Турция и това не поражда загриженост относно нерегламентирана употреба на ПРЗ в страната ни.

6. Оценка на експозицията:

Центърът за оценка на риска по хранителната верига извърши оценка на експозицията за консуматорите от наличието на пестицида пиримифос-метил в пълеш, посредством прилагането на PRIMo модела версия 3.1, на Европейския орган по безопасност на храните, при което се установи следното.

Дългосрочната експозиция е определена на базата на изчисления теоретичен максимален дневен прием (TMDI): установено е, че TMDI е в диапазона 0.0% - 0.4% от допустимата дневна доза (ADI), което означава, че дозата не е превишена. Острата експозиция на база изчисления IESTI 1 (международно оценен краткосрочен прием) като % от острата референтна доза (ARfD): установеният IESTI е 2.0% от острата референтна доза за деца и 0.5% от ARfD за възрастни, което показва, че краткосрочният прием не превишава ARfD за консуматорите.

Като цяло, не е установен риск за консуматорите от наличието на пестицида пиримифос-метил в пълеш.

7. Характеристика на риска/Заключение:

Съгласно извършената оценка на риска от наличието на остатъци от пестицида пиримифос - метил в хранителен продукт, чрез калкулацията посредством модела PRIMo е установено, че не е налично превишаване на токсикологичните референтни стойности за пестицида пиримифос-метил, установен в пробата пълеш и следователно, не е идентифициран риск за консуматора.

Прави впечатление зачестилите случаи на превишаване на максимално допустимите норми в продукти с произход Турция, което поражда **необходимост да се насочи вниманието на контролните органи към продукти, внос от тази страна.**

Изготвил:

д-р Ирена Богоева

нач. отдел ЗРХЗХ, дирекция ОРХВ

¹ https://www.bfsa.bg/userfiles/files/RZ/Reg/2021/Insecticide_4.pdf